

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Н. М. Матвійчук, к.е.н., доцент,

М. А. Равлюк, студент,

Т. В. Березюк, студент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Іноземні інвестиції займають провідне місце в економічному розвитку будь-якої держави, адже вони можуть бути потужним засобом технічної модернізації і розвитку підприємств, стимулюють створення нових робочих місць. Приплив іноземних інвестицій в економіку країни не завдає шкоди для національних інтересів, оскільки вони не збільшують зовнішній борг, а, навпаки, сприяють одержанню коштів для його погашення. Тому обсяг іноземних інвестицій є одним із показників, які характеризують ступінь інтеграції країни у світове співтовариство та її привабливість як об'єкта інвестування.

Метою дослідження є визначення особливостей залучення іноземних інвестицій в економіку України протягом останніх років.

На жаль, на сьогодні ситуація щодо прямих іноземних інвестицій в нашій державі досить невтішна. Існують певні чинники, які стримують надходження інвестиції із закордону:

- законодавча нестабільність;
- відсутність чіткої державної стратегії щодо залучення інвестицій;
- значний податковий тиск на об'єкти підприємництва;
- неврегульованість питань захисту прав власності інвесторів;
- високий рівень корумпованості в органах державної влади;
- нестабільність роботи фінансової системи країни;
- незначні обсяги фондового ринку;

- високі темпи інфляції;

- нестабільна соціально-політична ситуація та воєнні дії на сході країни [1, с. 68-69].

За даними Держстатистики, у 2015 році інвестиції до України надійшли зі 134 країн світу. Зокрема, з країн ЄС із початку інвестування внесено 33,0 млрд дол. інвестицій (76,2% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 10,3 млрд дол. (23,8%). На жаль, прямі іноземні інвестиції в економіку України скоротилися у 2015 році на 5,2% в порівнянні з 2014 роком. За даними Представництва Міжнародної організації з міграції (МОМ) грошові перекази трудових мігрантів в Україну є більшими за прямі іноземні інвестиції.

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає більше 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 11,7 млрд дол., Нідерланди – 5,6 млрд дол., Німеччина – 5,4 млрд дол., Російська Федерація – 3,4 млрд дол., Австрія – 2,4 млрд дол., Велика Британія – 1,9 млрд дол., Віргінські Острови (Брит.) – 1,9 млрд дол., Франція – 1,5 млрд дол., Швейцарія – 1,4 млрд дол. та Італія – 972,4 млн. дол. [2].

Однак, Кіпр як найбільший інвестор не здійснює реальні інвестиції в Україну. Насправді в Україну через офшорні компанії повертаються кошти власників українського бізнесу, які виводять тим чи іншим способом гроші за кордон, а потім інвестують їх в Україну. Тобто кошти надходять з інших країн, тому їх і називають іноземними інвестиціями, однак керують ними фактично українські громадяни.

Провідними сферами економічної діяльності за обсягами залучення капітальних інвестицій є: промисловість – 33,7 млрд. грн., будівництво – 15,0 млрд. грн., інформація та телекомунікації – 14,5 млрд. грн., сільське, лісове та рибне господарство – 9,4 млрд. грн., оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 7,6 млрд. грн., транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 6,0 млрд. грн., операції з

нерухомим майном – 3,8 млрд. грн. На підприємствах промисловості зосереджено 31,5 % загального обсягу прямих інвестицій, в установах фінансової та страхової діяльності – 25,9 %.

Відсутність надійних гарантій захисту унеможлиблює залучення великих іноземних інвестицій. Інвесторів в Україні цікавлять, насамперед, сировина, продукти хімічної промисловості, невикористані відходи та вторинні ресурси.

Незважаючи на скорочення прямих іноземних інвестицій в економіку держави, у рейтингу інвестиційної привабливості країн світу «International Business Compass» за 2015 рік, опублікованому компанією BDO, Україна за рік піднялася на 20 позицій. У рейтингу легкості ведення бізнесу, що його укладає Світовий банк, Україна посіла 83 місце і покращила свої позиції на 4 пункти порівняно з минулим роком.

У доповіді Doing Business 2016 відзначається, що ключовою реформою, яка сприяла підвищенню рейтингу України, є спрощення реєстрації бізнесу. Так, у сфері реєстрації підприємств Україна посіла 30-те місце та покращила свої позиції на 40 пунктів порівняно з минулим роком. В Україні скорочено час на реєстрацію підприємства платником податків та скасовано збір за державну реєстрацію бізнесу.

Отже, залучення іноземних інвестицій в економіку України – об'єктивно необхідний процес. Для покращення інвестиційного становища нашої держави актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази, а саме забезпечення стабільності основних законодавчих актів щодо умов іноземного інвестування, диференційованого підходу до податкових та інших пільг для іноземних інвесторів з урахуванням обсягів і форм інвестування, а також пріоритетних напрямів розвитку економіки України.

Список використаних джерел

1. Боднар І. Проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну на сучасному етапі / І. Боднар // Регіональна економіка. – 2009. – № 4. – С. 62-70.
2. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) із країн світу в економіці України / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>